

PAPER DETAILS

TITLE: KADIN GIRISIMCI PROFILI ÜZERINE BIR ANALIZ: AMASYA ILI ÖRNEGI

AUTHORS: Tugba SENCAN KUKUS,Sükran Sirkintioğlu Yıldırım

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2450583>

A R A Ş T I R M A M A K A L E S İ / R E S E A R C H A R T I C L E

DOI: 10.52122/nisantasisbd.1122138

KADIN GİRİŞİMCİ PROFİLİ ÜZERİNE BİR ANALİZ: AMASYA İLİ ÖRNEĞİ*

Dr. Öğr. Üyesi Şükran SİRKINTIOĞLU
YILDIRIM****Kastamonu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü

e-posta: ssirkintioğlu@kastamonu.edu.tr

ORCID 0000-0002-3578-4074

Öğr. Gör. Tuğba ŞENCAN KUKUŞ***

***Amasya Üniversitesi, Merzifon Meslek Yüksekokulu,
Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü

e-posta: tugba.kukus@amasya.edu.tr

ORCID 0000-0001-6582-7648

ÖZ

Girişimciliğin çok yönlü olarak geliştirilmesi tüm ülkelerin öncelik verdiği konular arasında bulunmaktadır. Meydana gelen siyasi ve ekonomik gerçekler sadece erkek nüfusunun çalışmasının yetersizliğini ortaya çıkarmış böylece kadınların da mevcut işgücüne katılımını zorunlu kılmıştır. Kadın girişimciliğinin önünün açılması sayesinde sadece toplumsal ve ekonomik sorunlara çözüm bulunması sağlanmamış, aynı zamanda kendilerine ait özel işletmelere sahip olmaları nedeniyle ekonomik bağımsızlıklarını ve özgüvenlerini elde ederek toplumsal statülerinin daha da yükselmelerine imkân sağlanmıştır. Bu çalışma ile Amasya il merkezi ve ilçelerinde kayıtlı kadın girişimcilerin profillerinin belirlenmesi, mevcut çalışma koşullarının incelenmesi, kadınları girişimcilğe iten nedenler ve özelliklerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda 116 kadın girişimciden anket yoluyla veri toplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda; kadın girişimcilerin kendi işletmelerini kurmada ve faaliyetlerini sürdürme aşamasında karşılaştıkları sorunların başında; "sermaye temini" ve "vergi yükü" nün geldiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın Girişimciliği, Amasya'daki Kadın Girişimci Profili**Jel Kodları:** M13, M19

AN ANALYSIS OF WOMEN ENTREPRENEURS' PROFILES: THE CASE OF AMASYA PROVINCE

ABSTRACT

All countries place a high priority on the multifaceted growth of entrepreneurship. The political and economic realities that resulted highlighted the inadequacies of working just for men, demanding the inclusion of women in the current labor. By opening the path for women's entrepreneurship, they were able to not only solve social and economic problems, but they also had the potential to raise their social position even higher by acquiring economic independence and self-confidence as owners of own enterprises. The purpose of this study is to assess the profiles of women entrepreneurs registered in Amasya city center and its areas, to examine present working circumstances, and to uncover the motivations and characteristics that encourage women to become entrepreneurs. Data was acquired from 116 women entrepreneurs using surveys for these goals. As a consequence of the analyses conducted, it was determined that "capital supply" and "tax burden" were present at the outset of the issues experienced by women entrepreneurs in establishing and maintaining their firms.

Keywords: entrepreneurship, women's entrepreneurship, profile of women entrepreneurs in Amasya.**Jel Codes:** M13, M19

Geliş Tarihi/Received: 27.05.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 28.09.2022

Yayın Tarihi/Printed Date: 31.12.2022

Kaynak Gösterme: Sirkintioğlu Yıldırım, Ş. ve Şencan Kukuş, T., (2022). "Kadın Girişimci Profili Üzerine Bir Analiz: Amasya İli Örneği". *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(10) 286-300.

* Bu çalışma, Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Programı kapsamında Dr. Öğr. Üyesi Şükran SİRKINTIOĞLU YILDIRIM danışmanlığında yazılan "Kadın Girişimcilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Amasya İli Örneği" başlıklı tezden üretilmiştir.

GİRİŞ

Her türlü mal ve hizmet üretimini yapabilmek amacıyla çeşitli üretim unsurlarını en kazançlı koşullar altında bir araya getirmeyi başaran kişiye girişimci denmektedir. Girişimci, bu çerçevede doğabilecek tüm riskleri üstlenerek iş fikrini hayata geçirmeye çalışandır. Girişimci bu çabası ile hem para kazanmakta ve bir ekonomik değer üretmekte hem de başka insanlara istihdam sağlamaktadır. Ekonomik mal ile hizmet üretimi için ortaya çıkan fırsatların hem değerlendirildiği hem de yepyeni değerlere dönüştürüldüğü, aynı anda tüm üretim unsurlarının bir araya getirildiği faaliyetler de girişimcilik kavramını tanımlamaktadır. Girişimci ve girişimcilik kavramları, ekonomik refaha yönelik her alanda ilgi gören ve pozitif katkı sağlayan zengin bir içeriğe sahip olmaları nedeniyle çok farklı alanlardaki bilim dallarının da elbette ilgisini çekmiş olup, pek çok araştırmaya konu olmuş ve olmaya da devam etmektedir.

Hızla ilerleyen teknoloji ve iletişim imkânlarının etkisiyle küresel dünya ekonomilerinde girişimci ve girişimcilik kavramları rekabet ortamında önemli bir konuma yükselmiş, gelişmişlik seviyeleri çok farklı da olsa her ülkede farklı ölçeklerde ortaya çıkan işsizlik, ekonomik durgunluk gibi olumsuz koşulların üstesinden gelebilmek adına önemli bir başvuru sahası haline gelmiştir. Aynı şekilde, sürdürülebilir bir ekonomik gelişim açısından gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler tarafından teşvik sistemleri yönüyle yoğun ilgi görmektedir. Hangi yönüyle incelenirse incelenirse ekonomik kalkınma için girişimci ve girişimcilik konuları artan bir ivme ile ilgi görmeye devam etmektedir. Diğer taraftan girişimcilik, ekonomik yapı içerisinde hem işletmeler hem de kurumlar için gelecekteki refah artışına da katkı sağlamaktadır (Pehlivan ve Efeoğlu, 2019: 1490-1491).

Girişimci ve girişimcilik kavramlarını genel hatlarıyla incelerken önümüze çıkan bir diğer kavram da “kadın girişimci” ve “kadın girişimciliği” konusudur. Kadınlar ülkemizde ve dünya genelinde nüfusun yarısını oluşturmalarına karşın, girişimcilik sahasında ve ekonomik hayatta istenilen seviyelerde bulunmaması nedeniyle kadın girişimciliği ayrı bir başlık olarak incelenmektedir. Kadın girişimciliği sayesinde atıl durumdakipotansiyel harekete geçirilerek, ekonomik kalkınma ve büyüme hedeflerine daha fazla ulaşılması amaçlanmaktadır. Gelişmiş ülkelerde kadın girişimciliği üzerine yapılan araştırma ve çalışmalar 1970’lerden, ülkemizde ise 1990’lı yıllardan itibaren başlamıştır.

Kadın girişimciliği için bir milat belirlenmesi gerekirse; bunun sanayi devrimi olarak belirtilmesi doğru olacaktır. 18’inci yüzyılda İngiltere’de başlayan sanayi devrimi öncesinde kadınların ev işleri ile beraber büyük oranda tarım iş kolunda çalıştıkları görülmektedir. Sanayi devrimi ile birlikte toplumsal dinamikler de değişmeye başlamış ve kadınlar da erkekler gibi sanayi iş kollarında çalışmaya başlamıştır (Soysal, 2010: 85; Tütüncü ve Zengin, 2020:2). Sanayi devriminin ardından kadınların aktif çalışma hayatına katılım oranlarında da hızla artışlar meydana geldiği görülmektedir. Zaman içerisinde gelişmiş ülkelerde bu artış oranlarının neredeyse erkek çalışan oranlarına yaklaştıklarını söylemek mümkündür. 1980 yıllarında Amerika Birleşik Devletlerinde fiili işgücünün %42’si, İngiltere’de %40’ı, Kanada’da %42’sini kadın çalışanların oluşturdukları kaydedilmiştir. Aynı yıllarda küresel dünya ekonomik sistemi açısından 1980’li yıllarla birlikte uluslararası rekabette görülen hızlı artışlar ülkelerin ayakta kalabilmek, büyüebilmek ve kemikleşmiş problemlere çözüm üretebilmek amacıyla girişimciliğin genel hatlarıyla desteklenmesi politikaları özelinde özellikle kadın girişimcilerin teşvik edilmelerine yönelik ilave tedbirler ve sosyal politikalar geliştirmeye başlamışlardır. Ülkelerin bu yaklaşımlarının yanı sıra bu dönemde artık kadınların da düşük gelirli vasıfsız işler yerine kendilerini gerçekleştirebilecekleri, ekonomik bağımsızlıklarını kazanacakları, kendi işlerinin patronu olabilecekleri bu tür girişimcilik uygulamalarına yönelmeye başladıkları görülmektedir (Narin, Marşap ve Gürol, 2006: 67-70).

2002 yılı istatistiklerinin incelendiği bir çalışmada ABD’ de tüm işletmelerin yaklaşık %28 oranına kadın girişimcilerin sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu işletmelerde dokuz milyondan fazla insana istihdam yaratıldığı görülmektedir. Bu işletmelerin ülke ekonomisine sağladığı maddi katkının ise bir trilyon doları aştığı bilinmektedir (Zimmerer ve Scarborough, 2005: 16). Artış oranının kısa sürede ne kadar hızlı olduğunu göstermesi açısından rakamlar incelendiğinde 1970 yıllarında ABD’de de kadın işletmecilerin tüm işletmeciler içindeki payı %5’den daha az durumdayken 2014 yılında %36,8 seviyesini çıktığı ifade edilmektedir (Fairlie, Morelix, Reedy ve Russell, 2015: 11). Diğer bazı gelişmiş ülkelerden örnekler vermek gerekirse; kadın girişimci oranlarının İsveç için %28, Fransa için %25, Norveç için %29, Almanya için %25 ve Hollanda için %20 seviyelerinde olduğu görülmektedir. Kanada’da tüm küçük işletmelerin üçte biri kadınlar tarafından kurulup işletilmektedir (Güney, 2008: 246).

Gelişmiş ülkelerde durum böyle iken Türkiye’de nasıl diye araştırıldığında maalesef çok iç açıcı rakamlarla karşılaşılmadığı söylenebilir. Türkiye’de 2021 yılı TÜİK istatistiklerine göre toplam 84 milyon 680 bin 273 kişilik genel nüfusun % 49,9’unu kadınlar oluşturmaktadır. 2021 yılında istihdam edilenlerin sayısı 28 milyon 797 bin kişi olup, istihdam oranı ise %45,2’dir. Bu oran erkeklerde %62,8 iken kadınlarda %28,0 olarak gerçekleşmiştir. Aynı yılın işgücü verilerine baktığımızda; işgücünün toplamda 32 milyon 716 bin kişinin oluşturduğu, işgücüne katılma oranının ise %51,4 olarak gerçekleşmiş olduğu, işgücüne katılma oranının erkeklerde %70,3 iken, kadınlarda ise bu oranın %32,8 olarak gerçekleştiği göze çarpmaktadır. TÜİK tarafından 2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre; kendi hesabına veya işveren olarak toplamda 5 milyon 633 bin çalışanın sadece 873 bini kadın olup işveren ve kendi hesabına çalışan kadınların toplam çalışan kadınlar içindeki oranı %10,4 olarak gerçekleşmiştir (Durukan, 2021: 22).

Bu çalışma kapsamında, Amasya merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin profilleri, girişimciliğin hangi özelliklerini taşıdıkları, kuruluş ve devam eden faaliyetlerinde ne tür problemlerle karşılaştıkları üzerine bir araştırmanın ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın ilk bölümünde girişimcilik ve kadın girişimciliği kavramları üzerinde durulacaktır. Metodoloji bölümünde ise; araştırmanın içeriğini oluşturan Amasya il merkezi ve ilçelerinde Ticaret ve Sanayi Odalarına resmi olarak kayıtlı bulunan ve fiilen faaliyet gösteren toplam 116 girişimci kadına yapılan anket uygulaması sonucu elde edilen veriler, analizler ve bulgulara yer verilecektir. Sonuç ve öneriler kısmında; elde edilen veriler ışığında yapılan genel değerlendirmelerin yanı sıra kadın girişimciliğinin geliştirilmesi, kadın girişimci sayısının nitelik ve nicelik yönüyle artırılması ve genel olarak ön plana çıkan problemlere yönelik çözümler sunulacaktır.

1. Literatür Taraması: Kadın Girişimciliği

Dünyada birçok ülke gelişme ve ekonomik kalkınmada girişimciliğin önemini fark ettiklerinden dolayı bu yönde hem nicelik hem de nitelik artırıcı uygulama ve politikalar geliştirmeye çalışmaktadırlar. Tüm nüfusun yarısını oluşturmalarına karşın kadınların maalesef aynı oranda iş ve ekonomi dünyasında yer aldıkları pek söylenemez. Bu kadar büyük bir nüfus potansiyelinin atıl bırakılmaması rasyonel düşüncenin bir sonucudur. Kadın girişimciliği, atıl vaziyetteki işgücünü harekete geçirerek istihdamı arttırmakta ve kadın girişimciler gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlayan aktörler olarak nitelendirilmektedir (Durukan, 2021: 18). Kadınların devlet destekli girişimciliğe teşvik edilmeleri sayesinde ekonomik hayata kazandırılmaları için büyük gayretler sarf edilmektedir. Emeğe ve fiziksel güce dayalı sanayi yerine bilgi teknolojilerinin önem kazandığı bir döneme geçilmektedir. Bu dönüşüm toplumun yarısını oluşturan kadınların iş hayatında daha fazla yer almasını kolaylaştırmıştır. Bilgi toplumu olmanın pozitif sonuçları içerisinde; kadınların iş

hayatında daha fazla oranlarda yer almaları, yönetici olmaları ve girişimcilik faaliyetlerinde bulunmaları yer almaktadır (Güney, 2008: 241).

Kadınları girişimciliğe sevk eden etkenler arasında; ekonomik bağımsızlık elde edilmesi, ailelerine maddi destek sağlama arzusu, kişisel özgürlüğünü elde etme duygusu ve kendini gerçekleştirme güdüsü yer almaktadır (Liman, 1993: 54). Tüm dünyada sosyal, ekonomik, teknolojik ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmeler doğrultusunda kadınların bu süreçte kendilerine duydukları özgüvenlerinin gelişmesine neden olmuş ve kadın girişimciliği kendini kabul ettirmeye başlamıştır. Kadın girişimciliğinde; ABD, İngiltere gibi dünyanın gelişmiş ülkelerinin yine her zaman olduğu gibi başı çektiği görülmektedir (Onural, 1993: 25).

Ülkemizde kadın girişimciliğinin 1980'li yıllardan itibaren önem kazanmasında ekonomik olarak uygulanan ithal ikame politikaları sonucunda karşılaşılan problemlerin bertaraf edilebilmesi amacıyla yerli kaynakların kullanılarak yurtdışına olan bağımlılığının azaltılmasına yönelik politikalar etkili olmuştur. Bu sayede hem gittikçe artan işsizlik sorununa çözüm bulunması hedeflenmiş, hem de ekonomik büyüme için küçük işletmeler bazında girişimciliğin artırılması hedeflenmiştir. 1990'lı yıllar itibarıyla büyük bir işgücü potansiyeline sahip kadın nüfusunun girişimci olması teşvik edilmeye ve desteklenmeye başlanmıştır (Yetim, 2002: 79-80). Kadınların bu şekilde iş hayatında daha fazla önemli roller üstlenmesi ve girişimcilikte etkili olmaları hem ülkedeki istihdam seviyesinin hem de toplumsal refahın yükseltilmesinde önemli katkılar sunmaktadır (Arat, 1993: 1). Ülkemizde ve diğer ülkelerde kadın girişimciliğine yönelik dezavantajlarla dolu sosyal bakış açılarına rağmen; büyük mücadeleler verilerek gelinen bu seviyenin diğer kadınları da motive etmek adına kadın girişimciliğinin genel girişimcilikten ayrı başlıklarda incelenmesi ve buna yönelik politikalar üretilmesi önem kazanmaktadır (Güney, 2008: 241). Türkiye'de kadın girişimcilere yönelik teşvik politikalarına On Birinci Kalkınma Planı başta olmak üzere; Ulusal İstihdam Stratejisi Belgesi'nde ve Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda yer verilmiştir (Durukan, 2021: 27-27).

Girişimci kadın kategorisine tam olarak hangi kadınları dahil etmek gerektiği üzerine (genel girişimcilik kavramında da benzer durum mevcuttur) fikir birliği sağlanamadığı görülmektedir. Girişimci kadınlar grubuna örneğin kendi evinde üretim yaparak satış yapan ve kayıt dışı ekonomi alanına giren faaliyetleri icra eden kadınların dahil edilemeyeceği tartışmalı bir konudur. Yine adına tescil edilmiş bir işletme olmasına rağmen sadece isminin kullanıldığı işletmede hiçbir faaliyette bulunmayan kadınların durumu da aynı şekilde tartışmalıdır (Ecevit, 1993: 19- 20). Bir diğer görüşe göre kadın girişimci tanımına uymak için resmi işlemleri yerine getirerek kendi işinin fiili sahibi olmak gerekmektedir (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 35). Çelebi (1993: 35-36) girişimci kadını; kendi bağımsız iş yerine sahip, kendi hesabına çalışan, iş ile ilgili tüm sorumlulukları üstlenen, işin süreçlerinde fiilen bulunan kadın olarak tanımlamaktadır.

Kadın girişimci profili üzerine çalışmalar yapmış olan Schreier (1975) ve Schwartz (1976) kadın girişimcileri "geleneksel kadın girişimci" ve "modern kadın girişimci" olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Geleneksel kadın girişimcilerin 35-55 yaşları arasında ve genellikle evli oldukları, iyi bir eğitim seviyesine sahip oldukları, aile üyelerinden birinin kendi işyerine sahip olduğu, genel olarak ilk defa girişimde bulundukları, iş tecrübesi fazla sayılmayacak seviyede bulundukları, başlangıç sermayesini kendi tasarrufları ile karşıladıkları, ailelerine ilave gelir sağlama amacını taşıdıkları belirtilmektedir. Modern kadın girişimcilerin ise; mesleki, teknik ve ekonomi bilgisine sahip oldukları, başlangıç sermayesini dış kaynaklardan sağladıkları, erkeklerin daha fazla etkin oldukları sektörlerde varlık gösterdikleri düşünülmektedir (Moore, 1990: 277).

Her girişimcinin önce insan olduğundan hareketle çevrenin, kişisel ve psikolojik özelliklerin girişimciyi ve alacağı kararlarını etkileyeceği göz önünde tutulmalıdır. Kadınları da elbette girişimciliğe yöneltten nedenler içinde bulundukları sosyo-kültürel ve ekonomik ortamdaki gelişmişlik düzeyiyle yakından ilişkilidir (Özdemir, 2010: 122). Her girişimci adayı kendi işini

kurma, birilerine bağımlı olmaktan kurtulma, sosyal yaşamda bir başarı hikayesine sahip olma, ekonomik rahatlık, risk eğilimi, yeni bir trend yaratma ve bir akım başlatma arzusu nedenleriyle girişimciliği tercih etmektedir (Güney, 2008: 245). Kadınların girişimciliği “itme ve çekme” faktörleri açısından incelendiğinde karşımıza şu tablonun çıktığı görülmektedir: Ekonomik koşullar, aile, çalışma ortamı ve koşullar, erkek çalışanlara nazaran ücret ve terfide negatif ayrımcılıklar kadınları girişimci olmamaya iten sebepler arasında iken; kimseye bağımlı kalmadan yaşama duygusu, başarılı olma ve kendini kanıtlama dürtüsü gibi pozitif etkiler de kadınları girişimciliğe çekmektedir (Keskin, 2014: 74). Kadınların öğrenim düzeyleri yükseldikçe daha fazla oranda iş hayatına atıldıkları görülmektedir. Mevcut çalıştıkları şirketlerde üst düzey yöneticilikten ziyade orta sınıf yöneticilik düzeyinde kendilerine ancak yer bulabilmeleri, şirketlerden personel çıkartılma zorunluluğu durumlarında önce kadın çalışanların tercih edilmesi eğilimi, gün geçtikçe başarı hikâyesi ile öne çıkan kadın girişimcilerin artması ve rol model olarak öne çıkması, işyerlerinde erkek egemen kültür nedeniyle cinsiyetçi yaklaşımların çalışma koşullarını zorlaştırması, kadınları kendilerine ait bir iş kurmaya yöneltmektedir (Gürol ve Marşap, 2007: 100).

2. Amasya'daki Kadın Girişimci Profilinin Analizi

2.1. Araştırmanın Örneklem ve Sınırlılıkları

Dünyada kadın girişimci sayısı artmakta ve bu durum toplumsal gelişme ve sürdürülebilir kalkınma açısından ülkelere ciddi katkılar sunmaktadır. Girişimci kadın profiline ait mevcut gerçeklerin ortaya konması, problem sahalarının ve çözüm önerilerinin gerçekçi ölçeklerle belirlenmesi, bu konuda yapılması gereken düzenlemelerin ve atılması gereken adımların da doğru atılması gerekmektedir. Amasya ilinde faaliyetlerine devam etmekte olan ve TSO'na kayıtlı kadın girişimciler araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Kadın girişimcilerin adres ve bilgilerinin belirlenebilmesi için TSO ile görüşülmüştür. Buna göre; kayıtlı 256 kadın girişimci olduğu tespit edilmiştir. Anakütlenin tamamına ulaşılmıştır fakat kadın girişimcilerden 116'sı çalışmaya dâhil olmayı kabul etmiştir. Girişimciler ile yüz yüze görüşmeler yapılarak, anket formları doldurulmuştur. Araştırmanın kısıtlılıkları; çalışma Amasya'da faaliyet gösteren ve faaliyetini sürdüren kadın girişimciler ile sınırlandırılmıştır. Zaman kısıtı, maliyet faktörü ve TSO'na kayıtlı kadın girişimcilerin pek çoğunda araştırma yapıldığında ilgili işletmelerde resmiyette sigortalı çalışan olmaması ve hatta girişimcinin dahi başka işletmelerde kendini sigortalı göstermesi göz önünde bulundurularak sadece TSO' na kayıtlı kadın girişimciler çalışmaya dâhil edilmiştir.

2.2. Veri Toplama Yöntemi

Çalışmada verilerin toplanabilmesi için anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket formu altı bölümden ve 63 adet sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde girişimcilik özelliklerini ölçen 11 adet soru, üçüncü bölümde girişimci olma nedenlerini ölçen 17 adet soru, dördüncü bölümde işletme kurarken karşılaşılan sorunları ölçen sekiz adet soru, beşinci bölümde işletme faaliyetinde iken karşılaşılan sorunları ölçen 11 adet soru, altıncı bölümde ise aile yaşamında karşılaşılan sorunları ölçen altı adet soru bulunmaktadır. Ölçekte yer alan ifadeler Ahmet Merih ÖZYILMAZ'ın “Türkiye’de Kadın Girişimciliği ve Girişimci Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma” konulu yüksek lisans tez çalışmasında yer alan ifadelerin gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi yöntemiyle yazarlar tarafından oluşturulmuştur. Çalışmanın Etik Kurul izni Kastamonu Üniversitesinden alınmıştır. Kastamonu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri

Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 25.12.2020 tarihli 4/36 karar sayılı etik kurul onay belgesi alınmıştır. Ölçekte yer alan ifadelerde beşli Likert ölçeği kullanılmıştır.

2.3. Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde öncelikle tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir. Daha sonra örneklem setinin yeterliliğini test etmek amacıyla KaiserMeyer Olkin değeri ve Barlett test değerleri incelenmiştir. Ölçeklerde bulunan ifadelerin geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi yapılmış ve değişkenler arasındaki ilişkileri görmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara yer verilecektir.

3.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Örnekleme yer alan kadın girişimcilere ait demografik özellikler ve işletmelerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Girişimci Kadınların Demografik Özellikleri ve İşletmelerine İlişkin Bilgilerin Dağılımı

Değişkenler	Gruplar	n	%
Eğitim Durumu	İlköğretim	30	25,9
	Orta öğretim	39	33,6
	Üniversite	47	40,5
Medeni Durum	Evli	101	87,1
	Bekâr	15	12,9
İşletmenin Hukuki Yapısı	Şahıs şirketi	66	56,9
	Limited şirket	44	37,9
	Anonim şirket	6	5,2
İşletmenin Faaliyet Gösterdiği Sektör	Hizmet	44	37,9
	İmalat	14	12,1
	İnşaat	12	10,3
İşletmenin Faaliyet Gösterdiği Sektör	Konaklama ve yiyecek hizmetleri	9	7,8
	Toptan ve perakende ticareti	29	25,0
	Diğer	8	6,9
İşletmenin Sermaye Miktarı	15.000 ve altı	30	25,9
	15.001-30.000	17	14,7
	30.001-45.000	18	15,5
İşletmenin Sermaye Miktarı	45.001-60.000	14	12,1
	60.001-75.000	5	4,3
	75.001 ve üzeri	32	27,6
Aylık Ortalama Kazanç	1.500 ve altı	11	9,5
	1.501-3.000	19	16,4
	3.001-4.500	16	13,8
Aylık Ortalama Kazanç	4.5001-6.000	21	18,1
	6.000 ve üzeri	49	42,2

Tablo 1’de görüldüğü gibi kadın girişimcilerin %40,5’i üniversite mezunudur, %87,1’i evlidir, girişimcilerin %56,9’u şahıs işletmesine sahiptir, %37,9’u hizmet sektöründedir, %27,6’sının sermayesi 75000 TL’nin üzerindedir ve aylık ortalama kazanç %42,2 6000 TL ve üzerindedir. Kadın girişimcilerin yaş ortalaması 42,36±9,96, çocuk sayısı 1,88±1,03, çalıştırdığı kişi sayısı 8,33±18,27 ve işletmelerinin faaliyet süresi 9,94±8,83 yıldır.

3.2. Ölçeklere İlişkin Faktör Analizi

Verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett’s testleri uygulanmıştır.

Tablo 2. Ölçeklere İlişkin KMO ve Bartlett Testi Değerleri

		Girişimcilik Özelligi	Girişimci Olma Nedenleri	İşletme Kurarken Karşılaşılan Sorunlar	Faaliyet Sonrası Karşılaşılan Sorunlar	Aile Yaşamında Karşılaşılan Sorunlar
KMO		0,924	0,848	0,731	0,780	0,848
Bartlett Testi	Ki Kare p	895,840 000	529,605 000	370,170 000	624,051 000	329,171 000

Tablo 2’de görüldüğü üzere değişkenlere ilişkin KMO değeri sırasıyla 0,924; 0,848; 0,731; 0,780; 0,848 olarak saptanmıştır. Bu değer temel bileşenler analizi için uygun olduğu sonucunu göstermektedir. Aynı şekilde Bartlett testi sonuçları da verinin birbiri ile ilişkili olduğunu ve faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda değişkenlerde yer alan ifadelerin faktör yükleri 0,50’nin üzerindedir. Herhangi bir ifade analizden çıkarılmamıştır. Girişimcilik özellikleri ölçeğinin toplam açıklanan varyansı %60,451, girişimci olma nedenleri ölçeğinin %41,019, işletme kurarken karşılaşılan sorunlar ölçeğinin %47,502, faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ölçeğinin %46,732, aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçeğinin %61,081’dir.

Tablo 3. Kullanılan Ölçeklere İlişkin Normallik Değerleri Tablosu

Değişkenler	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık	Cronbach α
Girişimcilik Özellikleri	0,57	-2,898	2,952	0,921
Girişimci Olma Nedenleri	0,67	-0,337	0,109	0,865
İşletme Kurarken Karşılaşılan Sorunlar	0,81	0,803	0,624	0,830
Faaliyet Sonrası Karşılaşılan Sorunlar	0,76	0,935	0,428	0,868
Aile Yaşamında Karşılaşılan Sorunlar	1,07	0,427	-1,092	0,869

Güvenilirlik ya da tutarlılık katsayısı olan Alpha (α) değeri; benzer şartlar altında benzer yanıtların alınması gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Alpha (α) değerinin yüksekliği faktör analizine konu olan değişkenler grubu içindeki değişkenlerin araştırma amacına uygunluğunun bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Alpha değerinin en az “0,70” olması Sosyal Bilimler alanında tercih edilmektedir (Ucla, 2006). Her bir araştırma sorusuna bağlı olarak üretilen önermelere verilen yanıtların güvenilirlik analizi sonuçları, yapılacak bir faktör analizinin sonuçlarının, güvenilir sayılacağını göstermektedir. Verilerin normal dağılım gösterip

göstermediğini bakmak için basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Shao'ya (2010) göre değerler +3 ile -3 arasında bir değer alıyorsa, verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Değerler +3 ile -3 arasında olduğu için veriler normal dağılım göstermektedir.

Çalışmada kullanılan ölçek puanları arasındaki ilişkiye ait bilgilerin yer aldığı korelasyon tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Değişkenlere İlişkin Korelasyon Analizi Tablosu

	1	2	3	4	5
1.Girişimcilik özellikleri ölçeği	1				
2.Girişimci olma nedenleri ölçeği	0,077	1			
3.İşletme kurarken karşılaşılan sorunlar ölçeği	-0,495	0,226	1		
4.Faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ölçeği	-0,455	0,183	0,765	1	
5.Aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçeği	-0,430	0,252	0,438	0,512	1

Tablo 4'de görüldüğü gibi girişimcilik özellikleri ölçek puanı ile işletme kurarken karşılaşılan sorunlar, faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ve aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli ilişki vardır ($p<0,05$). Girişimcilik özellikleri ölçek puanı arttıkça işletme kurarken karşılaşılan sorunlar, faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ve aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanları düşmektedir. Girişimcilik özellikleri ölçek puanı ile girişimci olma nedenleri ölçek puanı arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0,05$).

Girişimci olma nedenleri ölçek puanı ile işletme kurarken karşılaşılan sorunlar, faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ve aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli ilişki vardır ($p<0,05$). Girişimci olma nedenleri ölçek puanı arttıkça işletme kurarken karşılaşılan sorunlar, faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ve aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanları da artmaktadır. Girişimci olma nedenleri ölçek puanı ile girişimcilik özellikleri ölçek puanı arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0,05$).

İşletme kurarken karşılaşılan sorunlar ölçek puanı ile girişimcilik özellikleri ölçek puanı arasında negatif yönlü düşük düzeyli, girişimci olma nedenleri ve aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanları ile pozitif yönlü, düşük düzeyli ve faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ölçek puanı ile pozitif yönlü yüksek düzeyli ilişki vardır ($p<0,05$). İşletme kurarken karşılaşılan sorunlar ölçek puanı arttıkça girişimcilik özellikleri ölçek puanı düşmekte, diğer ölçek puanları yükselmektedir.

Faaliyet Sonrası Karşılaşılan Sorunlar Ölçek puanı ile Girişimcilik Özellikleri ölçek puanı arasında negatif yönlü düşük düzeyli, Girişimci Olma Nedenleri ve Aile Yaşamında Karşılaşılan Sorunlar Ölçek puanları ile pozitif yönlü, düşük düzeyli ve Faaliyet Sonrası Karşılaşılan Sorunlar Ölçek puanı ile pozitif yönlü yüksek düzeyli ilişki vardır ($p<0,05$). Faaliyet Sonrası Karşılaşılan Sorunlar Ölçek puanı arttıkça Girişimcilik Özellikleri ölçek puanı düşmekte, diğer ölçek puanları yükselmektedir.

Aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanı ile girişimcilik özellikleri ölçek puanı arasında negatif yönlü düşük düzeyli, girişimci olma nedenleri, işletme kurarken karşılaşılan sorunlar ölçek puanları arasında pozitif yönlü düşük düzeyli ve faaliyet sonrası karşılaşılan sorunlar ölçek puanı ile pozitif yönlü ve orta düzeyli ilişki vardır ($p<0,05$). Aile yaşamında karşılaşılan sorunlar ölçek puanı arttıkça girişimcilik özellikleri ölçek puanı düşmekte, diğer ölçek puanları yükselmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumların geleceği ve iktisadi kalkınmanın sağlanması açısından "girişimcilik" ülke ekonomisinin en önemli unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireysel becerilerin kazanılması, kendi işinin patronu olma, ekonomik özgürlüğe kavuşma gibi birçok amacı kendi bünyesinde barındıran girişimcilik sebepleri insanları ilk fırsatta bu hayallerini gerçekleştirmeye sevk etmektedir. Bundan dolayı da özellikle Türkiye’de yakın bir tarihe sahip olan kadın girişimciliği erkek egemen bir toplumda kendine yer edinmeye başlamıştır. Yapılan literatür taramalarında genel olarak girişimcilik denildiğinde erkek bireylerin akıllara geldiği görülse de son zamanlarda dünyada olduğu gibi Türkiye’de de kadın girişimciliği üzerine yapılan önemli çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu durum değişen ve gelişen dünya koşullarında özellikle küreselleşmenin etkisini hissettirmektedir. Ülkelerin gün geçtikçe artan bir oranda yoğunlaştıkları kadın rolünün ekonomik eylemlere dönüştürme çabasının bir sebebinin de bu olduğunu söylemek mümkündür. Yapılan çalışmalar erkek girişimciler ile kadın girişimciler arasında birçok benzerliğin varlığını kanıtladığı gibi cinsiyete bağlı birçok farklı sonucu da ortaya koymuştur. Konunun yeni olması ve kadınların özellikle yerel piyasalarda kendine yer bulma gayreti kadınlara has farklı problemleri de beraberinde getirmiştir. Bu durum son zamanlarda girişimcilik üzerine yapılan çalışmaların kadın girişimciliği üzerine yoğunlaşmasına da sebep olmuştur.

Birçok toplumda olduğu gibi Türkiye’de de iş sahasına kadın rolünün kazandırılması, özelliklede girişimcilik gibi önemli bir katılıma kadın elinin değmesini sağlamaktadır. Devlet destekleri, sivil toplum kuruluşları ve kadın-aile dayanışması sonucunda birçok kadın Türkiye’de başarılı bir girişimci olmayı başarabilmiştir. Başarıya ulaşabilmek için çevresel şartlara uyum sağlayabilen ve birçok problemle mücadele yoluna giden kadın girişimcilerin bu sorunlarına bir çözüm önerisi olabilmek adına; kadın girişimciliği ve cinsiyete bağlı sorunlar araştırılmıştır.

Araştırmada kadın girişimcilerin demografik özellikleri üzerinden profillerinin belirlenmesi, girişimci olma nedenleri, mesleki bilgi ve becerileri nasıl kazanıldığı, sermaye teminin nasıl sağlandığı, işletmelerinin mevcut durumları, girişimci özellikleri ile girişimcilerin hem işlerini kurarken hem de faaliyetlerini sürdürürken karşılaştıkları sorunların bir bütün olarak ortaya konulması amaçlanmıştır. Ortaya çıkan çalışmada uygulanan anket çalışması sonucunda edinilen bilgiler istatistiki yöntemlerle değerlendirilmiştir. Bu sonuçlar neticesinde Amasya il ve ilçelerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunların çözüm önerileri ileri sürülmüştür. Böylelikle hem literatüre katkı sağlanmış hem de kadın girişimcilerin ve kadın girişimciliğine katkı sağlayıcıların izlemesi gereken bir rehber oluşturulmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışmada aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır:

Amasya ili ve ilçelerinde Ticaret Odasına kayıtlı faaliyet gösteren kadın girişimcilerin demografik profillerine bakıldığında bu girişimcilerin, %40,5’inin üniversite mezunu, %87,1’inin evli, %56,9’unun şahıs işletmesine sahip olduğu görülmektedir. Bu girişimcilerin %37,9’unun hizmet sektöründe faaliyet gösterdiği, %27,6’sının sermayesinin 75.000 TL’nin üzerinde olduğu ve aylık ortalama kazançlarının da 6.000 TL ve üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Kadın girişimcilerin yaş ortalaması 42,36±9,96, çocuk sayısı 1,88±1,03, çalıştırdığı kişi sayısı 8,33±18,27 ve işletmelerinin faaliyet süresi 9,94±8,83 yıldır. Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında kadınların genç yaş olarak ifade edeceğimiz 30’lu yaş gruplarında girişimciliğe adım attıkları ve girişimcilik öncesi üniversite eğitimlerini tamamladıkları görülmüştür. Bu durum girişimcilik açısından ihtiyaç duyulan mesleki ve teknik bilgiler ile geçmişte edindikleri iş deneyimleri sonucunda elde edilen kazanımlarından hemen sonra kadınların hayalini gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Kadın girişimcilere ait işletmelerin karlılık durumları ve faaliyet süreleri incelendiğinde; kadın girişimcilere ait işletmelerin aylık ortalama net kazançlarının 6.000 TL ve üzeri olduğu ve

ortalama 10 yıldır faaliyette oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Buna göre; kadın girişimcilerin tecrübe sahibi oldukları ve karlılık oranlarının da iyi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bekâr kadınlara nazaran evli kadınların daha çok girişimci oldukları görülmektedir. Bu durum kadınların evlendikten sonra özellikle eşinin desteğini alarak girişimci olduklarını ortaya koymaktadır. Edinilen bir diğer bilgi ise kadınların daha çok hizmet sektörlerinde faaliyet gösterdikleridir. Bu durum kadınların girişimcilik alanını belirlerken; büyük sermayeler gerektirmeyen ve kendi kadınlık doğalarına uygun işlerle uğraştıklarını göstermektedir.

Ayrıca kadın girişimcilerin %50,9'unun meslekte deneyim sürelerinin 5 yıl ve daha fazla bir süreyi kapsadığı, %53,2'sinin ise mesleki deneyimini daha önce çalıştıkları iş hayatında öğrendikleri görülmüştür. Girişimci kadınların %89,7'sinin girişimcilik için aile üyelerini ikna etmek zorunda kalmadığı da görülmektedir. Bu kadınların % 47,7'si kuruluş sırasında eşlerinden destek görmüşlerdir ve %41,3'ü kuruluş sırasında sermaye teminini kendi birikimleri yoluyla sağlamışlardır. Bu bilgilerden yola çıkarak kadın girişimcilerin ailede girişimcilik açısından bir çatışma yaşamadığı ve kadına duyulan güvenin varlığından bahsedilebilir. Aynı zamanda sermaye teminin kendilerinin sağlama yoluna gittiği görülen kadın girişimciler yastık altı olarak tabir edilen birikimlerini ekonomiye kazandırmışlardır. Girişimcilik faaliyetleri sayesinde kadınların atıl durumda tutulan bir paranın da ekonomiye dâhil edilmesini sağladığı söylenebilir.

Kadın girişimcilerin işletmenin kuruluşu ve faaliyetleri sürecinde karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde; bu girişimcilerin işletmenin kuruluşu sırasında "ihtiyaç duyulan sermayenin temininde", kuruluş sürecindeki "bürokratik işlemlerde", "personel teminin sağlanmasında" ve kuruluş sürecindeki "bilgi eksikliği ve tecrübesizlik" gibi sorunları yaşadıkları görülmektedir. Bu durum araştırmaya katılan kadınların girişimcilik faaliyetlerine başlamada gerek duyulan işlemleri nasıl yerine getirmeleri gerektiği ve bürokratik sürecin üstesinden nasıl gelecekleri konusunda yardıma ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca kalifiye personel bulmakta yaşanan zorluklara bir de kadınların faaliyet ve sektördeki tecrübesizlikleri eklendiğinde bu durumun kadın girişimcilerin genelini kapsayan bir "kuruluş süreci sorunu" haline dönüştüğü görülmektedir.

Kadın girişimcilerin işletmecilik faaliyetleri sürecinde karşılaştıkları sorunlara ait bulgular incelendiğinde kadınların sırasıyla; borç ödeme, uygun krediye ulaşamama, bürokratik işlemleri aşamama ve rekabete dayalı sorunları daha fazla yaşadıkları görülmektedir. Bu durum faaliyet süreci içerisinde kadın girişimcilerin daha çok maddi problem ve rekabete dayalı sektörel problemlerle baş etmek zorunda kaldıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmaya katılan kadınların girişimci olmaları sebebiyle kişisel ve ailesel bir takım sorunlar yaşadıkları da görülmektedir. *Kadın girişimcilerin aile ve kişisel yaşamlarında karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde;* bu kadınların girişimci olmalarından dolayı kendilerine ve ailelerine yeterli zaman ayıramadıkları, fiziksel ve zihinsel yorgunluk yaşadıkları ve ev işlerinde çeşitli sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Bu bilgiler ışığında kadınların aile maratonuna ek işletmecilik ve girişimcilik faaliyetine dâhil olmaları kadınlarda üstesinden gelmede zorlanılan sorunlara dönüşebilmektedir. Özellikle fiziksel ve zihinsel yorgunluğu yaşayan kadınların kendilerine zaman ayırmanın ötesinde, aile bireylerine yeterince zaman ayıramadığı ve bu durumun da aile içerisinde de çeşitli sorunlara sebep olduğu anlaşılmaktadır.

Amasya ve ilçelerinde Ticaret Odasına kayıtlı olarak faaliyet gösteren kadın girişimciler üzerine yapılan çalışmada genel olarak yukarıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır. Literatür taramasında ülkemizde kadın girişimciliği üzerine yapılan araştırmalarla benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmüş ve Schreier (1975) ve Schwartz (1976) yaptıkları çalışmalar neticesinde girişimci kadınların "*geleneksel kadın girişimci*" kategorisinde yer aldıklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar ve kadın girişimcilerden saha araştırması sırasında edinilen bilgi ve tecrübeler ışığında literatüre katkı sağlaması amacıyla çeşitli önerilerde bulunularak

araştırmanın temel amacına ulaşılabilir. *Bu bilgiler ışığında yapılacak öneriler aşağıdaki gibidir:* Türkiye’de kadın girişimcilerin genel olarak üniversite mezunu ve evli oldukları, ayrıca şahıs şirketi kurdukları görülmektedir. Üniversite mezunu olmayan ve girişimci olmak isteyen kadınların üniversiteler, KOSGEB ve Kalkınma Ajanslarının sağladığı girişimcilik eğitimlerine ayrı bir önem vermeleri kadın girişimciliğinin daha farklı kitlelere ulaşmasına imkân sağlayacaktır. Birçok kadın maddi imkânsızlıklardan dolayı girişimciliğe sıcak bakmamaktadır. Bu durumun önüne geçebilmek adına kadına pozitif ayrımcılık güden ayrı bir kredilendirme sisteminin getirilmesi, sermaye temini sağlayamayan kadınların daha aktif girişimcilik yapmalarına imkân sağlayacaktır. Ayrıca ülke genelinde şahıs şirketi şeklinde kurulan işletmelerin bireysellik ihtiva etmesi söz konusudur. Bu da kadınların dernek, vakıf ve sivil toplum kuruluşlarından fazla yararlanmadığı bilgisiyse örtüşmektedir. Bunun önüne geçebilmek adına kadınların birleşerek kooperatif ve benzeri şekilde güç birliği içerisinde çalışmalarını teşvik edilmelidir.

Kadın girişimcilerin büyük çoğunluğunun hizmet sektöründe faaliyetlerini sürdürdüğü görülmektedir. Bu da kadın girişimciliğinin sanayi ve imalat gibi sektörlerden uzak bir girişimcilik faaliyeti sergilediğini göstermektedir. Özellikle erkek egemen bir yapıda bulunan sanayi ve imalat sektörüne kadın girişimcilerin de giriş yapmasının önü açılmalıdır. Bunun için de devlet teşviklerinde yeni stratejilerin ve politikaların üretilmesiyle beraber mevcuttakilerin de geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilerin faaliyetleri sırasında en fazla karşılaştıkları sorunların vergi, sigorta gibi devlet keseneklerine ait ödemeler olduğu görülmektedir. Bu tür ödemelerin devlet tarafından ertelenmesi, taksitlendirilmesi, muaf tutulması veya indirimle gidilmesi gibi düzenlemeler kadın girişimciliğine taze kan niteliğinde olacaktır. Ayrıca kadın girişimcilere yönelik yeni iş kurmayı kolaylaştırıcı prosedürler geliştirilmelidir. Kredi ve teşvikler için bir takım kolaylıklar sağlanmalıdır. Gerek KOSGEB gibi devlet kurum/kuruluşlarının gerekse özel bankaların kadınlar için fon sağlamada pozitif ayrımcılık yapmaları sağlanmalıdır.

Stratejik açıdan önemli sayılan sektörler ile bölgedeki yatırım olanaklarının yer aldığı rehberler hazırlanmalı ve girişimcilik kurslarında bu rehberler kadın girişimci adaylarına sunulmalıdır. Kadın girişimcilerin genel olarak ev işleri ve çocuk bakımı gibi birçok işi yine kendilerinin yerine getirdiği ve bu konuda destek göremedikleri anlaşılmaktadır. Bu açıdan kadın girişimcilerin daha fazla kendilerine, ailelerine ve çocuklarına zaman ayırabilmelerinin önü açılmalıdır. Gündüz bakım evleri, sosyal etkinlikler ve internette pazarlamanın daha aktif kullanılması sağlanarak kadınların kendilerine ve ailelerine daha fazla zaman ayırmaları sağlanmalıdır.

Kadınların toplum, aile ve ekonomi açısından fikir üreten, çözüm arayan ve destek sunan bir konuma gelmeleri sağlanmalıdır. Özellikle Kent Konseyleri, Belediyeler ve Valiliklerin destekleri sayesinde çeşitli kariyer günleri toplantılarına katılımları sağlanmalıdır. Arica üniversitelerin yapmış olduğu kongre, sempozyum ve çalıştay benzeri organizasyonlara kadın girişimcilerin daha etkin katılımı sağlanmalı, gerekirse kadın girişimcilere katılım ücretsiz olmalıdır. Girişimci kadınların genel olarak faaliyet alanlarını genişletmek istedikleri görülmektedir. Bu da yatırım teşviklerisönucunda gerçekleşecek bir durumdur. Bundan dolayı devletin sunacağı teşviklerin ötesinde kadın girişimcilere yönelik bir destek modeli oluşturulması ve devlet garantisinde olan bir fon kurulması sağlanmalıdır.

Kuruluş ve faaliyetleri sürecinde bürokratik engellerle karşılaştıkları anlaşılan kadın girişimcilerin faaliyetlerini daha serbest hale dönüştürebilmek adına bu engeller en aza indirgenmelidir. Personel temini ve eleman yetiştirme konusunda sıkıntı yaşayan kadın girişimcilerin bu sorununu çözebilmek adına ara eleman açısından üniversite, halk eğitim ve meslek edindirme kurslarıyla ortak hareket edilmesi sağlanmalıdır. Rekabete dayalı sorunlarla sürekli iç içe olan kadın girişimciler reklam ve benzeri pazarlama iletişimi araçlarıyla desteklenmeli ve rekabet açısından önceliklerin belirlenmesi sağlanmalıdır. Kadın dayanışması

olarak da bildiğimiz kadın birlikteliği girişimcilik açısından kullanılmalı ve kadın girişimcilerin sektörde daha güçlü olmaları sağlanmalıdır. Ayrıca girişimci kadınlara yönelik mevcutta uygulanan destek uygulamalarının tanıtımına yönelik ciddi çalışmaların gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

Sivil toplum kuruluşu ve benzeri örgütlenme eksikliği yaşayan kadın girişimcilerin bu tür kuruluşlara etkin katılımı sağlanmalı ve daha bilinçli, çevreye hâkim ve toplumla daha etkileşim halinde olmaları teşvik edilmelidir. Yasal mevzuatların ve yasaların girişimci kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık içerecek şekilde düzenlenmesi önemlidir.

Amasya’ da faaliyet gösteren girişimci kadınların profillerinin belirlendiği ve hali hazırdaki durumlarının incelendiği bu çalışma, faaliyetini halen sürdüren ve girişimci olma niyetinde olan kadınlara yönelik yapılan önemli bir çalışmadır. Bu çalışma, bundan sonra bölgede kadın girişimciliği üzerine yapılacak çalışmalara ve kadın girişimciliğinin geliştirilmesine yönelik mikro ve makro düzeyde uygulanacak politikalara veri olması bakımında önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

Aktaş, T. (2014, 8 Aralık). Çevrimiçi, <http://www.dunya.com/ekonomi/calisma-hayati/kadin-girisimci-sayisi-ilk-kez-100-bini-asti-246772h.htm> (15 Kasım 2021).

Arat, N. (1993). Açılış konuşması. Türkiye’de Kadın Girişimcilik. Ankara: TES-AR Yayınları No:7, 1-5.

Çelebi, N. (1993). Kadın Girişimciliğini Özendirme ve Destekleme Konusunda Politikalar. Kadını Girişimciliğe Özendirme ve Destekleme Paneli, Ankara: Devlet Bakanlığı Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayın No: 74, 35-42.

Ecevit, Y. (1993). Kadın Girişimciliğinin Yaygınlaşmasına Yönelik Bir Model Önerisi, Kadını Girişimciliğe Özendirme ve Destekleme Paneli, Ankara: Devlet Bakanlığı Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayın No: 74, 15-34.

Durukan, L. (2021). Türkiye’de Kadın Girişimcilerin Desteklenmesinde KOSGEB’in Rolü. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 7 (1) , 17-37.

Fairlie, R. W., Morelix, A., Reedy, E. and Russell, J. (2015). *The Kauffman Index Startup Activity National Trends*, Ewing Marion Kauffman Foundation.

Güney, S. (2008). *Girişimcilik* (3. Baskı). Ankara: Siyasal Kitapevi.

Gürol, M. A. ve Marşap, A. (2007). Geçmişte ve Günümüz Yaşamında Ücretsiz ve Ücretli İşgücü Olarak Kadın. *bilig*, (42), 95-109.

Keskin, S. (2014). Türkiye’de Kadın Girişimcilerin Durumu. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9 (1), 71 94.

Liman, F. (1993). Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve İngiltere’de Kadın Girişimciliğinin Gelişimi" Kadını Girişimciliğe Özendirme ve Destekleme Paneli, Ankara: Devlet Bakanlığı Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayın No: 74.

Moore, D. P. (1990). An Examination of Present Research on the Female Entrepreneur;

Suggested Research Strategies for the 1990's. *Journal of Business Ethics*, 9 (4/5), 275-281.

Müftüoğlu, T. & Durukan, T. (2004). *Girişimcilik ve KOBİ'ler*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Narin, M., Marşap, A. ve Gürol, M. A. (2006). Global Kadın Girişimciliğinin Maksimizasyonunu Hedefleme: Uluslararası Arenada Örgütlenme ve Ağ Oluşturma. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 65-78.

Onural, C. (1993). *Girişimci Kadın ve Yöneticilik Genel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Türkiye'de Kadın Girişimcilik, Ankara: TES-AR Yayınları.

Özdemir, A. A. (2010). Potansiyel Girişimci Olan Kadınların Motivasyon Faktörleri ve Eskişehir'de Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 10 (1), 117-139.

Pehlivan, C. ve Efeoğlu, R. (2019). Empirical Investigation of Technology-industry 4.0 Relation of the Effect on Trade: an Analysis on Turkey. *Turkish Studies Economics, Finance, Politics*, 14 (4), 1487-1502.

Shao, A. T. (2002). *Marketing Research: an Aid to Decision Making*. South Western: Thomson Learning.

Soysal, A. (2010). Türkiye'de Kadın Girişimciler: Engeller ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 65 (1), 83- 114.

Tütüncü, A. ve Zengin, H. (2020). E7 Ülkelerinde Kadın İstihdamı ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 16 (1), 1-16.

Ucla, (2006). Çevrimiçi, "What Does Cronbach' Alpha Mean?" <https://stats.idre.ucla.edu/spss/faq/what-does-cronbachs-alpha-mean/>, [26.09.2021]

Yetim, N. (2002). Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin örneği. *Ege Akademik Bakış*, 2 (2), 79-92.

Zimmerer, T. W. and Scarborough, N. M. (2005). *Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

EXTENDED ABSTRACT**GENİŞLETİLMİŞ ÖZET****AN ANALYSIS OF WOMEN ENTREPRENEURS' PROFILES: THE CASE OF AMASYA PROVINCE**

Many countries are working to create methods and laws that will boost both quantity and quality of entrepreneurship because they recognize how important it is for both economic and social growth. Unfortunately, although making up half of the population, women do not participate in business and the economy at the same proportion as males. Reasonable thinking is responsible for the fact that such a big population potential is not wasted. Women's entrepreneurship boosts employment by utilizing the untapped labor force, and they are seen as key contributors to the long-term economic growth of both industrialized and developing nations (Durukan, 2021: 18). Many attempts are undertaken to integrate women into the economy, in part because they are encouraged to pursue state-supported entrepreneurship. A phase in which information technologies become more significant is now passing in place of a sector reliant on labor and physical force. This change has made it easier for women, who make up half of the population, to participate in the economic world. Being an information society has several benefits, one of which is that more women are participating in business, serving as managers, and starting their own businesses (Güney, 2008: 241).

Within the scope of this study, it is intended to present a research on the profiles of women business owners working in the heart of Amasya and its surrounding areas, their qualities as entrepreneurs, and the difficulties they face in starting up and running their businesses. For this reason, the study's initial section will concentrate on the ideas of entrepreneurship and women's entrepreneurship. The data, analyses, and conclusions from the questionnaire given to 116 businesswomen in Amasya city center and its surrounding areas who are properly registered with the Chambers of Commerce and Industry will be presented in the methodology section and form the basis of the research. In the conclusion and recommendations section, in addition to the overall assessments made in light of the data obtained, solutions for the growth of women's entrepreneurship, an increase in the number of women entrepreneurs in terms of quality and quantity, as well as the issues that emerge generally, will be presented.

It should be made sure that women have positions where they can contribute ideas, look for solutions, and provide support for the community, the family, and the economy. It is necessary to create guidelines and provide them to female entrepreneur candidates in entrepreneurship courses. These guidelines should cover investment prospects in the region as well as industries deemed strategically essential. It is acknowledged that most responsibilities related to childcare and housework are performed by women business owners themselves, and they are unable to receive support in this area. In this way, female business owners should have more time for their families, children, and themselves. By encouraging more active use of daycare facilities, social events, and internet marketing, it should be made sure that women spend more time with themselves and their family. Entrepreneurial women are typically seen wanting to diversify their business interests. Due to investment incentives, this circumstance will arise. As a result, in addition to the state's existing incentives, a model of support for female entrepreneurs should be developed, along with a fund that is guaranteed by the state.

KATKI ORANI BEYANI VE ÇIKAR ÇATIŞMASI BİLDİRİMİ

Sorumlu Yazar <i>Responsible/Corresponding Author</i>		ŞÜKRAN SİRKİNTİOĞLU YILDIRIM		
Makalenin Başlığı <i>Title of Manuscript</i>		Kadın Girişimci Profili Üzerine Bir Analiz: Amasya İli Örneği		
Tarih <i>Date</i>		28.12.2022		
Makalenin türü (Araştırma makalesi, Derleme vb.) Manuscript Type (Research Article, Review etc.)		Araştırma Makalesi		
Yazarların Listesi / List of Authors				
<i>Sıra No</i>	Adı-Soyadı <i>Name - Surname</i>	Katkı Oranı <i>Author Contributions</i>	Çıkar Çatışması <i>Conflicts of Interest</i>	Destek ve Teşekkür (Varsa) <i>Support and Acknowledgment</i>
1	ŞÜKRAN SİRKİNTİOĞLU YILDIRIM	MAKALEYE EŞİT ORANDA KATKI SAĞLANMIŞTIR.	ÇIKAR ÇATIŞMASI BULUNMAMAKTADIR.	
2	TUĞBA ŞENCAN KUKUŞ	MAKALEYE EŞİT ORANDA KATKI SAĞLANMIŞTIR.	ÇIKAR ÇATIŞMASI BULUNMAMAKTADIR.	

Kastamonu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 25.12.2020 tarihli 4/36 karar sayılı etik kurul onay belgesi alınmıştır.